

Briuselis, 2021 m. gegužės 27 d.
(OR. en)

9162/21

Tarpinstitucinės bylos:
2020/0264(COD)
2013/0186(COD)

AVIATION 134
CODEC 772
IA 101

ATASKAITA

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: ST 8419/21 + ADD1 + COR1, ADD2-3

Komisijos dok. Nr.: ST 10840/20 + ADD 1, ST 10841/20 + COR 1, ST 11020/20

Dalykas: Pakeistas pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Bendro Europos dangaus iniciatyvos įgyvendinimo (nauja redakcija)
Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) 2018/1139 nuostatos dėl Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūros kompetencijos atlikti Bendro Europos dangaus veiklos rezultatų apžvalgos įstaigos funkcijas
– Bendras požiūris

1. IVADAS

- 2020 m. rugsėjo 22 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikė pakeistą pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Bendro Europos dangaus iniciatyvos įgyvendinimo¹ išdėstant jį nauja redakcija (toliau – pakeistas pasiūlymas dėl išdėstymo nauja redakcija), taip pat pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) 2018/1139 nuostatos dėl Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūros kompetencijos atlikti Bendro Europos dangaus veiklos rezultatų apžvalgos įstaigos funkcijas² (toliau – pasiūlymą dėl EASA).

¹ Dok. ST 10840/21 + ADD 1.

² Dok. ST 10841/21 + COR 1.

2. Bendro Europos dangaus iniciatyva siekiama pagerinti bendrą Europos oro erdvės organizavimo ir valdymo efektyvumą, reformuojant oro navigacijos paslaugas teikiantį sektorių. Pagrindinės priežastys, dėl kurių Komisija pateikė patikslintą tekstą, yra atnaujinti, atsižvelgiant į patirtį, ir išdėstyti nauja redakcija esamus teisės aktus, susijusius su Bendru Europos dangumi.
3. 2013 m. Komisija priėmė pradinį pasiūlymą dėl Bendro Europos dangaus įgyvendinimo (nauja redakcija)³. Nors pradiniai to pasiūlymo tikslai ir principai išlieka tokie patys, pakeistame pasiūlyme dėl išdėstymo nauja redakcija konkrečiai siekiama paspartinti oro navigacijos paslaugų pritaikymą atsižvelgiant į tuos principus ir tikslus.
4. Vienas iš šiame kontekste siūlomų pakeitimų elementų buvo nuolatinės veiklos rezultatų apžvalgos įstaigos (VRAĮ) funkcijos, kurią vykdytų Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra (EASA), nustatymas. Dėl šiems tikslams būtinų priemonių reikėjo padaryti keletą Reglamento (ES) 2018/1139 pakeitimų.

2. DARBAS KITOSE INSTITUCIJOSE

5. 7-ąją Parlamento kadenciją Europos Parlamentas paskyrė Transporto ir turizmo komitetą (TRAN) atsakingu komitetu dėl pasiūlymo dėl Bendro Europos dangaus įgyvendinimo išdėstymo nauja redakcija, o pranešėju paskyrė Marianą-Jeaną Marinescu (EPP, RO). Europos Parlamentas dėl to pasiūlymo priėmė per pirmąjį svarstymą priimamą poziciją. Komisijai pateikus pakeistą pasiūlymą dėl išdėstymo nauja redakcija, Europos Parlamentas vėl svarsto šį pasiūlymą TRAN komitete, rengdamasis deryboms su Taryba. 9-osios Parlamento kadencijos metu Marianas-Jeana Marinescu buvo dar kartą patvirtintas pranešėju dėl šio dokumento. Europos Parlamentas turėtų atnaujinti savo per pirmąjį svarstymą priimamą poziciją 2021 m. birželio 17 d.
6. Kita vertus, pasiūlymo dėl EASA pranešėju 9-ąją Europos Parlamento kadenciją paskirtas Bogusławas Liberadzki (SD, PL). Europos Parlamentas tą pasiūlymą svarsto TRAN komitete ir artimiausiais mėnesiais turėtų priimti savo per pirmąjį svarstymą priimamą poziciją.

³ Dok. ST 11501/2013.

7. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė nuomonę dėl abiejų dokumentų 2020 m. gruodžio 2 d., o Regionų komitetas nusprendė nuomonės neteikti.
8. Ispanijos Parlamentas, Maltos Parlamentas ir Italijos Respublikos Senatas priėmė nuomones dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo, kiek tai susiję su pakeistu pasiūlymu dėl išdėstymo nauja redakcija.
9. Italijos Respublikos Senatas ir Ispanijos Parlamentas pateikė nuomonę dėl subsidiarumo principo taikymo, kiek tai susiję su pasiūlymu dėl EASA.

3. DARBAS TARYBOJE

10. 2020 m. spalio mėn. bendrai pristačius šiuos pasiūlymus Aviacijos darbo grupė pradėjo darbą, susijusį su abiem pasiūlymais – rengė neformalias savo narių vaizdo konferencijas. Nuo to laiko šie dokumentai nuolat įtraukiami į darbotvarkę: iš viso 23 kartus.
11. 2020 m. gruodžio 8 d. vaizdo konferencijoje Tarybos (TTE, transportas) nariai surengė išankstinius politinius debatus, kad pateiktų gairių tolesnėms diskusijoms parengiamuosiuose organuose⁴.
12. Kartu su pasiūlymais poveikio vertinimas pateiktas nebuvo. Komisijos manymu, 2013 m. dėl pradinio pasiūlymo dėl išdėstymo nauja redakcija atliktas poveikio vertinimas tebegaliojo ir jį papildė tarnybų darbiniu dokumentu⁵. Delegatai išreiškė susirūpinimą dėl to, kad trūksta tam tikrų Komisijos pasiūlytų naujų priemonių pagrindimo ir sąnaudų ir naudos analizės, visų pirma dėl veiklos rezultatų apžvalgos įstaigos (VRAĮ) įsteigimo, bendro vienetinio rinkliavų tarifo ir privalomo rinkliavų moduliavimo ES lygmeniu.

⁴ Dok. ST 12611/20.

⁵ Dok. ST 11020/20.

13. Kalbant apie pakeistą pasiūlymą dėl išdėstymo nauja redakcija, Aviacijos darbo grupės nariai visiškai pritaria bendriems Bendro Europos dangaus tikslams. Tačiau delegatai suabejojo kai kurių siūlomų pakeitimų proporcingumu ir veiksmingumu ir jų suderinamumu su valstybių narių suverenėmis teisėmis dėl jų oro erdvės ir atsakomybės už ją. Aviacijos darbo grupės nariai nagrinėjo keletą su Komisijos pasiūlymu susijusių klausimų ir parengė šiuos alternatyvius sprendimus:

- nacionalinės priežiūros institucijos turi būti nepriklausomos nuo oro navigacijos paslaugų teikėjų, paliekant valstybėms narėms galimybę lanksčiai organizuoti ekonominės priežiūros ir saugos priežiūros funkcijas tame pačiame administraciniame subjekte;
- oro navigacijos paslaugos ES viduje teikiamos tik turint unikalų pažymėjimą, įskaitant finansinės atsakomybės ir draudimo reikalavimų, kurie įtraukti į reglamento dėl EASA projektą, laikymąsi;
- oro eismo paslaugų teikėjai rinkos sąlygomis gali pirkti oro navigacijos paslaugas, pavyzdžiui, ryšių, navigacijos ir priežiūros paslaugas, oro navigacijos skrydžių informacijos paslaugas, skrydžių meteorologijos paslaugas, taip pat oro eismo valdymo duomenų paslaugas, o oro uostai rinkos sąlygomis gali pirkti terminalo oro eismo paslaugas;
- už veiklos rezultatų planavimo procesą ir toliau atsako valstybės narės, o Komisija tikrina, ar veiklos rezultatų planai atitinka ES masto tikslinius veiklos rodiklius;
- rinkliavos nustatomos laikantis Eurokontrolės principų ir, siekiant išvengti poveikio nacionaliniams biudžetams, priežiūros išlaidos išlieka tinkamos finansuoti pagal rinkliavų sistemą. Valstybės narės nustato vienetinius tarifus po to, kai juos patikrina Komisija;
- nebuvo įrodyta privalomo rinkliavų moduliavimo Europos lygmeniu nauda aplinkai, todėl kyla keletas esminių teisinių, ekonominių ir techninių klausimų, visų pirma susijusių su pajamų perskirstymu ES viduje ir poveikiu konkurencijai trečiųjų šalių oro navigacijos paslaugų teikėjų atžvilgiu. Nors valstybės narės gali moduluoti rinkliavas, norint įgyvendinti tokį moduliavimą ES lygmeniu, būtina atlikti galimybių studiją.

14. Kalbant apie pasiūlymą dėl EASA, didžioji dauguma delegacijų nuo pat pradžių labai aiškiai nurodė pageidaujančios, jog veiklos rezultatų apžvalgos įstaiga (VRAĮ) išlaikytų patariamąjį vaidmenį ir nebūtų integruota EASA struktūrose. Dėl to tame pasiūlyme padaryta didelių pakeitimų. Be to, pirmininkaujanti valstybė narė taip pat pakeistame pasiūlyme dėl išdėstymo nauja redakcija Komisijos pasiūlytą ekonominę pažymą pakeitė į ekonominių reikalavimų rinkinį, įtrauktą į pakeisto pagrindinio reglamento dėl EASA projektą.
15. 2021 m. gegužės 5 d. Nuolatinių atstovų komitetas pateikė papildomų gairių dėl keturių neišspręstų klausimų, daugiausia susijusių su tam tikrų oro navigacijos paslaugų liberalizavimu ir veiklos rezultatų apžvalgos įstaigos (VRAĮ) vaidmeniu⁶:
- tam tikrų oro navigacijos paslaugų ir terminalo oro eismo paslaugų pirkimams rinkos sąlygomis ir toliau reikalingas valstybių narių leidimas;
 - oro navigacijos paslaugų teikėjams, kurie konkuruoja dėl oro navigacijos paslaugų ar terminalo oro eismo paslaugų teikimo arba teikia tokias paslaugas rinkos sąlygomis, su tomis paslaugomis susijusios veiklos nereikia pavesti savarankiškai veikiančiam verslo subjektui. Tačiau jie turi užtikrinti sąskaitų atskyrimą ir skaidrumą;
 - reikalaujama, kad oro navigacijos paslaugų arba terminalo oro eismo paslaugų teikėjų rinkos sąlygomis pagrindinė verslo vieta būtų valstybės narės teritorijoje, o valstybėms narėms arba valstybių narių piliečiams priklausytų 50 % jų ir juos tos valstybės narės arba valstybių narių piliečiai faktiškai kontroliuotų. Tačiau buvo pritarta ES jau veikiančioms sertifikuotų pasaulinių palydovinių paslaugų teikėjams taikomai nukrypti leidžiančiai nuostatai;
 - Veiklos rezultatų apžvalgos įstaiga (VRAĮ) išlaiko savo patariamąjį vaidmenį ir neatlieka reguliavimo vaidmens, kaip buvo siūlyta pakeistame pasiūlyme dėl išdėstymo nauja redakcija. Be to, valstybės narės nepareišė galutinės nuomonės dėl to, kuriame subjekte ji turėtų būti įsteigta, ir, ar ji turėtų būti įsteigta kaip savarankiška įstaiga.
16. Po šių debatų pirmininkaujanti valstybė narė parengiamajame organe vėl surengė dvi tolesnes diskusijas dėl paskutinių likusių klausimų.

⁶ Dok. ST 8030/21 + ADD 1 + ADD 2.

17. 2021 m. gegužės 26 d. pirmininkaujanti valstybė narė pateikė kompromisinį tekstą Nuolatinų atstovų komitetui, kuriame išsprendžiami paskutiniai neišspręsti klausimai:

- kalbant apie oro eismo paslaugų teikėjų paskyrimą, valstybėms narėms suteikiama galimybė nustatyti sąlygas dėl priklausymo jų piliečiams bei kontrolės ir įsisteigimo ir įrenginių naudojimo jų teritorijoje tik tais atvejais, kai tokių sąlygų taikymas nepagrįstai neapribotų laisvės teikti paslaugas ar įsisteigimo laisvės;
- kalbant apie reikalavimus, taikomus vykdant pirkimų procedūrą atrinktiems arba paskirtiems oro navigacijos paslaugų teikėjams, kad jų pagrindinė verslo vieta būtų valstybės narės teritorijoje ir kad 50 % jų priklausytų valstybėms narėms arba valstybių narių piliečiams ir juos jie faktiškai kontroliuotų, nukrypti leidžianti nuostata taikoma tik sertifikuotiems pasaulinių palydovinių paslaugų teikėjams, kurie jau yra sertifikuoti vykdyti veiklą ES;
- vertinant oro eismo paslaugų teikėjų veiklos rezultatus pirmenybė turėtų būti teikiama saugos ir aplinkos apsaugos aspektams;
- aiškiai ir išsamiai apibrėžtos tinklo valdytojo funkcijos ir užduotys; tinklo valdytojas sprendimus priims laikydamasis bendro sprendimų priėmimo proceso, kuriame dalyvauja atitinkami suinteresuotieji subjektai. Valstybės narės dalyvauja sprendimų priėmimo procese, susijusiame su strateginės svarbos sprendimais ir (arba) suvereniais klausimais. Taip pat aiškiai išdėstytas tinklo valdybos vaidmuo.

18. Didelė dauguma delegacijų pagyrė pirmininkaujančios valstybės narės atliktą darbą ir atkreipė dėmesį į subtilią siūlomo kompromisinio teksto, kuris atspindi daugumos valstybių narių prašymus ir pozicijas, pusiausvyrą. Remdamasi delegacijų pastabomis, pirmininkaujanti valstybė narė pasiūlė padaryti šiuos kompromisinių tekstų papildomus pakeitimus:

- naujoje konstatuojamojoje dalyje bus aiškiai nurodyta, kad pakeistu nauja redakcija išdėstytu reglamentu nereikalaujama pasaulinės palydovinės navigacijos sistemos (GNSS) siunčiamų signalų sertifikavimo;
- 43 konstatuojamoji dalis bus iš dalies pakeista, visų pirma pabrėžiant būtinybę konsultotis su profesinėmis darbuotojų organizacijomis;

- 17 straipsnyje bus įrašyta nauja 2a dalis, kad būtų numatyta galimybė sustabdyti veiklos rezultatų sistemos taikymą tinklo krizės atveju;
- iš 26 straipsnio 4 dalies bus išbraukta nuoroda į tinklo valdytoją ir tinklo valdybą tinklo funkcijoms įgyvendinti;
- 10 straipsnio 3 dalies h punkte, 10 straipsnio 4 dalyje, 13 straipsnio 1 dalyje, 13 straipsnio 3 dalies c punkte, 13b straipsnio 2, 2a ir 2b dalyse bei 22 ir 25a konstatuojamosiose dalyse bus išbrauktos nuorodos į „paskirtus MET paslaugų teikėjus“; 8 straipsnio 5 dalis bus atitinkamai iš dalies pakeista.

19. Nuolatinių atstovų komitetas pasiektą kompromisą patvirtino.

20. Komisija nepateikia jokios savo pozicijos dėl kompromisinių pasiūlymų, kol nebaigtos derybos su Europos Parlamentu.

4. **IŠVADOS**

21. Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, Tarybos prašoma 2021 m. birželio 3 d. posėdyje išnagrinėti dokumentuose 9162/21 ADD 1 ir ADD 2 išdėstytus tekstus ir priimti bendrą požiūrį dėl pasiūlymų.
